

KOLOREAREN IPUINAK

AURKIBIDEA

1. Bake zuria
2. Begiaren kobazuloa
3. Horiaren beldurra
4. Koloretako kaleidoskopia
5. Multikolor hondartza

Egileak: Fernando Echacri

Irudi guztiak Joseph Albersen *Interaction of color* (1963) obrarenak dira.

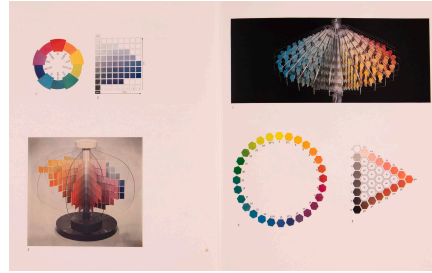
SARRERA

Hemen aurki ditzakezun ipuinek balioan jarri nahi dute pertsona guztiak garrantzitsuak diren mundu ezberdin batek duen garrantzia. Ideia hori irudikatzeko, pertsonen aniztasunaren korrespondentzia erabili da, eta horrekin batera, "kolore-mundua" deitzen da. Horregatik, ipuin hauek kolore ezberdinekin dute zerikusia, gure munduan aurki ditzakegun kolore aniztasunarekin. Kolorea mundu zoragarri, gaindigarri eta askotarikoa irudikatzeko erabili da.

Ipuin bakoitzak lau hezkuntza-alderdi ditu eta sustatu nahi ditu: **Emozioa** [Bizquerra eta Fredrickson], **Balioa** [Caduto], **Gaitasun Emozionala** [Goleman] eta **Adimen Mota** [Gardner].

Emozioek pertsonen bizitzan duten garrantzia kontuan hartuta, emozioek ipuinetan sartu dute dimentsio emozionala. Ipuin ezberdinen bidez, haurrek beren eguneroko bizitzan esperimintatu ditzaketen emozio zehatzak identifikatuko dituzte. Ipuinek emozio horiek ezagutzen eta **gaitasun emozionalak** hartzen lagunduko dute. Horrela, adimen emozionala haurtzarotik garatu nahi da.

Ipuinek balioetan oinarritutako hezkuntza ere egin nahi dute. Haurrek hainbat **balio** aurkitu ahal izango dituzte, hala nola adiskidetasuna edo zaintza. Gainera, ipuinek hainbat **adimen motatan** fokalizatzen dute, hala nola pertsonen arteko edo pertsonen artekoetan. Azken batean, haurtzarotik garapen pertsonalari lagunduko dioten bizitzaz, fantasiaz eta irudimenez betetako istorioak sortzen saiatu dira.

1. BAKE ZURIA

Emozioa: jakin-mina, kezka

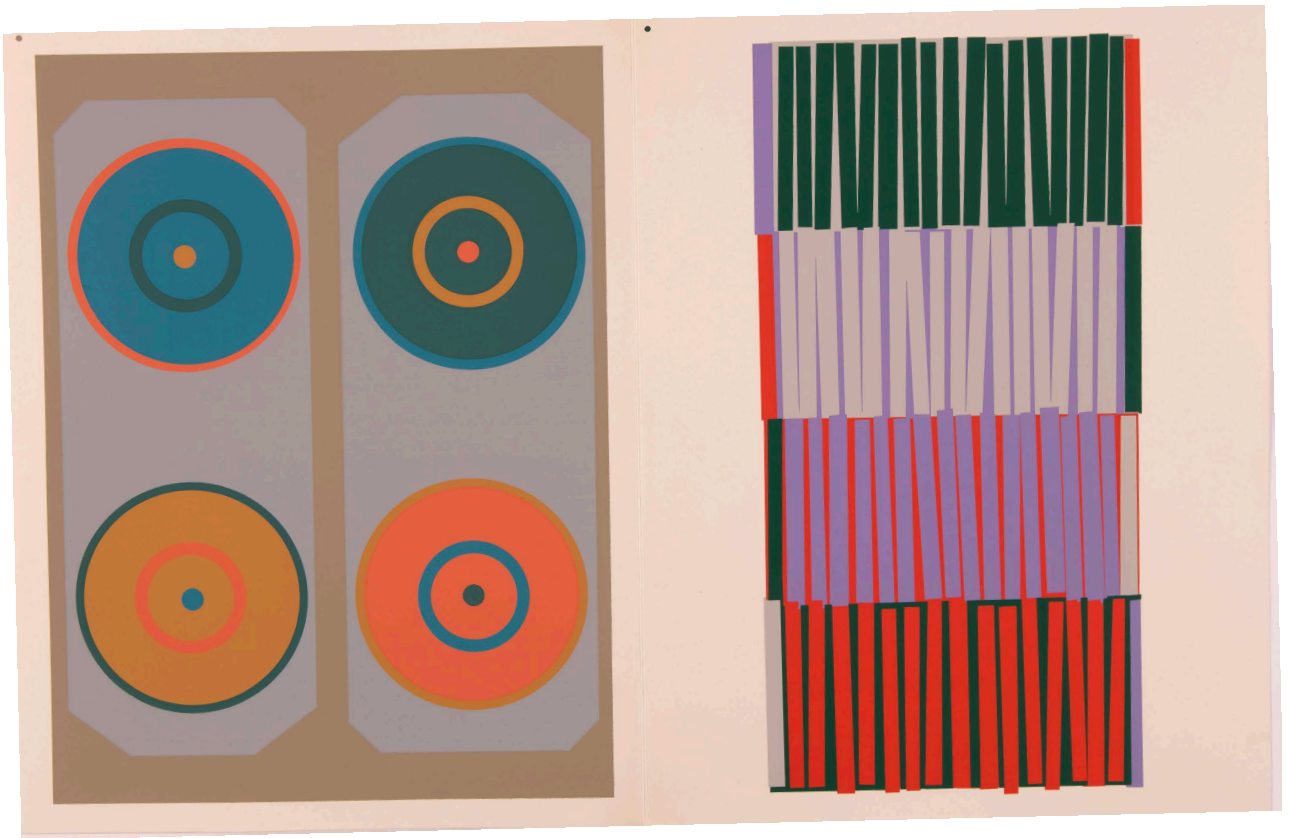
Balioa: Bakea

Gaitasun emozionala: moldagarritasuna

Adimen mota: pertsonen arteko adimena, adimen zinestesikoa

- Oliva eta Lima etxean jolasten ari ziren, ilunabarraren argiak dituen koloreei begira.
- Nik kolore horia ikusten dut-zioen Limak-.
- Nik berdea -zioen Olivak.
- Begira, begira, gorri bat agertzen da. Ia aldi berean esan zuten. Iluntzen ari zenean, kolore gorria iluntzen ari zela ikusten zuten. Beste kolore bat zen, bere leihotik sartu zena. Kolorea aurkeztu zen.
- Kaixo. Purpura naiz.
- Kaixo!! -Esan zuten Olivak eta Limak-Zein polita zaren.
- Bai, egia esan.
- Zu bezalako beste kolore batzuk ikusi ditugu lehen.
- -Bai, elkarrekin bizi gara begiratzen duzuen argian. Urdina ere bizi da, Anila, Laranja, Arrosa eta beste asko. Denok oso ondo konpontzen gara eta bakean bizi gara. Bakea oso garrantzitsua da ondo bizi ahal izateko.
- Ba al dakizue gauza bat? Bakearen kolorea zuri kolorea da.
- A bai? Eta zergatik?
- Kolore zuria agertzen delako gu guztiok, koloreok, harmonian elkartzean eta biribilean dantzatzen dugunean. Oso interesgarria da, ezta?
- Bai-erantzun zuten Olivak eta Limak-.
- Eta gu ere zuriaren parte izan gaitetzke?
- Jakina, zatozte gurekin eta elkartu. Ikusiko duzue zein ongi bizi garen bakean.

Eta zuk, bakean dantzatuko al zenuke?

2. BEGIAREN KOBAZULOA

Emozioa: uztekabe

Balioa: ausardia

Gaitasun emozionala: baikortasuna

*Adimen mota: pertsonen barruko adimena, adimen naturala, adimen
espirituala*

Urdina, horia eta berdea geldirik zeuden. Begitik paseatzen ari zirela, haitzulo biribil eta sakon bat aurkitu zuten. Ez ziren sartzera ausartzen.

-Zelako sorpresa!! Begira, Horia, begira nor dagoen kobazuloaren barruan-esan zuten Urdina eta Berdeak batera.

Izan ere, kobazuloaren barrualdetik Beltza agertu zen.

-Kaixo!! Ikusi al duzue zein koba polit aurkitu duzan? Sartu nahi al duzue?

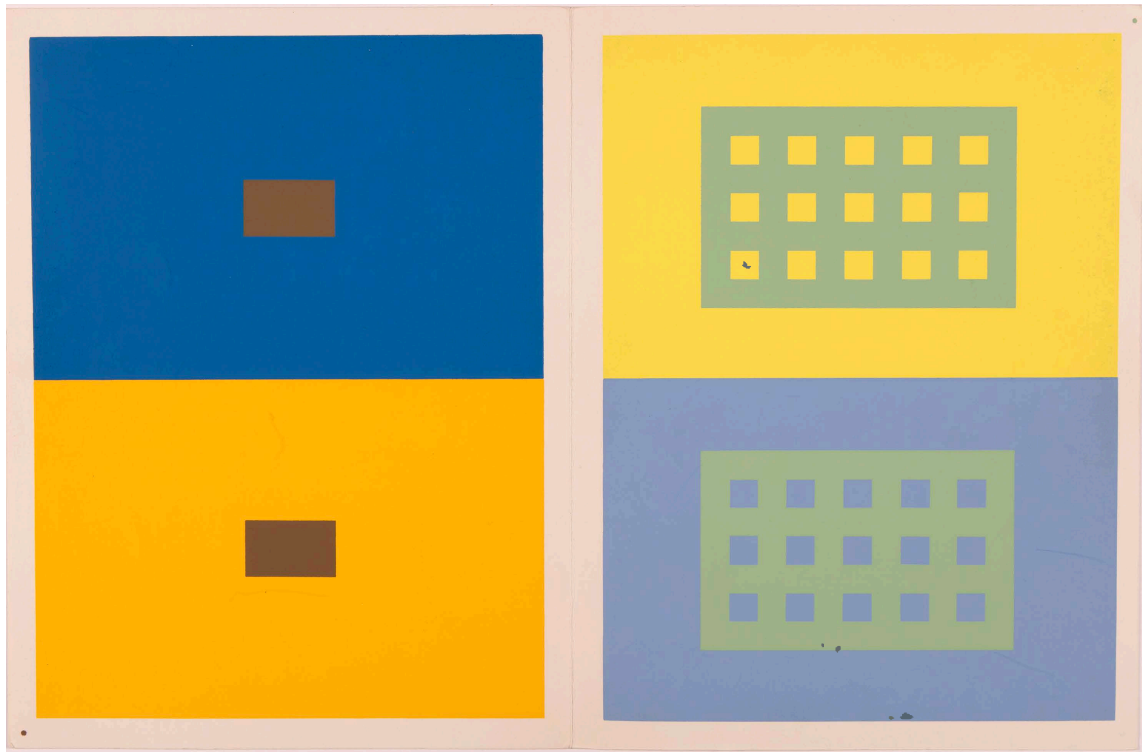
-Noski! -Urdina, Horia eta Berdea sartzera ausartu ziren-, eta haitzulo osoa argitu zen.

-Hala!! Zein polita den!!

-Hemen geratuko gara -esan zuten-.

Une batean zeru urdin osoa, itsaso osoa, eguzki osoa, eta baso guztiek argitu zuten begia, eta beti jakin izan du dena ondo joango zela.

Eta zuk, koloreak zure begian nola sartzen diren senti dezakezu?

3. HORIAREN BELDURRA

Emozioa: beldurra, gogobetetasuna

Balioa: ausardia/adiskidetasuna/onarpena

Gaitasun emozionala: autoezagutza

Adimen mota: pertsonen barruko adimena, adimen naturala

Kondairak dio Horiak ausarta izan nahi zuela. Beti zegoen beldurtuta, eta horrek ez zion zoriontsu izaten uzten.

Beti ezkututzen zen eta ez zuen nahi inork ikustea nahi. Eguzkiarekin agertzeari utzi zion, eta ez zen gehiago ikusten, ezta limoian ere.

Lagunek esan zioten Itzala zela beldurraren erantzulea, eta bere laguna egiten bazen, ausarta izan zitekeela.

Horiak zalantzak zituen. Ez zen ausartzen. Nola egin behar zuen Itzalak bere lagun izateko?

Itzala hain zen hotza eta urruna...

Azkenean ausartu egin zen eta, itzulingururik gabe, Itzalarekin hitz egitera joan zen.

-Kaixo- esan zuen Horiak.

-Kaixo- erantzun zuen Itzalak.

-Zure laguna izan nahi nuke. Gertatzen dena da hain hotza eta iluna zarenez, beldur pixka bat ematen didazula -esan zuen Horiak.

-A, ez da nire errua - esan zuen Itzalak. Horrela jaio nintzen. Horrelakoa naiz. Ez dut aldatu nahi. Ni naizen bezalakoa naiz. Ez beldurrik izan. Nik ere lagunak izan nahi ditut. Bakarrik nago.

-Eta ez al duzu minik egiten? -erantzun zuen Horiak.

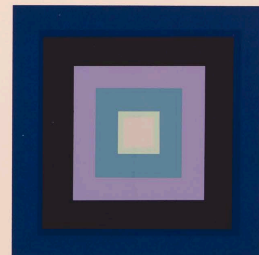
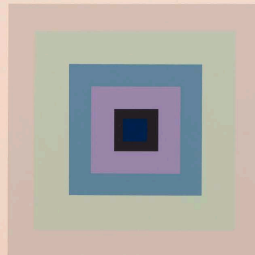
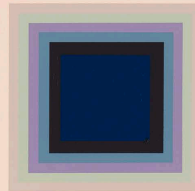
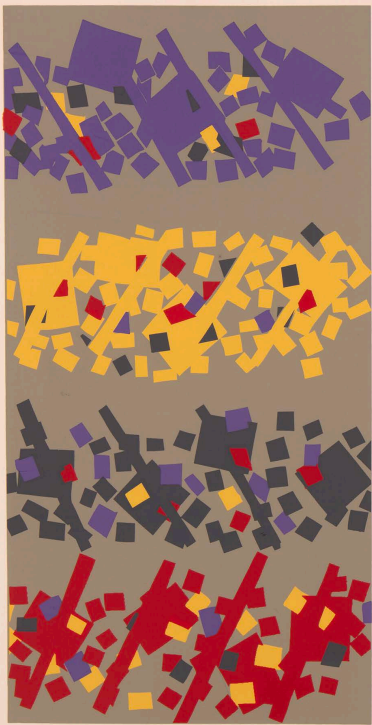
-Jakina ezetz. Jendea beldurra dit, baina nik ez dut ezer egiten.

-Bada, nahi baduzu, lagunak izan gaitezke. Nik zu zaren bezala onartzen zaitut.

-Jakina baietz. Zatoz ni bisitatzeraz nahi duzun guztietan. Ni beti nago Eguzkiarekin. Bere ondoan itzarongo zaitut beti, 12:00etan izan ezik, lo egiten dudala.

-Ah, eguzkia ere nire laguna da-esan zuen Horiak-, eta, beraz, beti ikusiko dugu elkar, gauean izan ezik, nik ere lo egiteko aprobeztatzen dudala.

Eta zuk, zure itzalaren lagun egin nahi duzu?

4. KOLORETAKO KALEIDOSKOPIOA

Emozioa: tristura, alaitasuna

Balioa: ahalegina, adiskidetasuna

Gaitasun emozionala: motibazioa

Adimen mota: pertsonen barruko adimena, pertsonen arteko adimena

-Gaur gure lagun Eguzkiaren urtebetetzea da -esan zuen Beltzak.

-Ongi!!! -erantzun zuten denek batera- lagun ona da, eta zerbait oparitu nahi genioke.

-Zer opari diezaiokegun? -galdetu zuen Beltzak.

-Egin diezaiogun kaleidoskopio bat- esan zuten koloreek.

-Zer da hori? Ka-lei-dos-ko-pio-a? Beltzak esan zuen ez zuela inoiz bat ere ikusi.

-Bada, koloretako malkoekin egindako aparatu bat -esan zuen Txuriak.

-Ondo da- esan zuen Beltzak, aurpegi oso serioarekin-, orduan bakoitza triste jarriko da une batez malko bat eskuratzeko. Aurrera, Horia, Urdina, Berdea, Arrosa, Gorria, Bioleta, Anila... Triste jar zaitezte une batez.

Koloreek negar pixka bat egin zuten. Horia izan zen lehena.

Gero gainerakoak. Txuria banan-banan joan zen malko guztiak biltzen eta kaleskopioan sartu zituen.

-Biratu egingo dugu-esan zuen Txuriak. Ikusiko duzue zein kolore polit agertzen diren. Biratzean, kolore zoragarriko nahasketak agertu ziren. Pixkanaka-pixkanaka, koloreek tristura ahaztu zuten eta asko poztu ziren.

-Bai polita!! -Esan zuten denek batera. Oso pozik zeuden.

Eta zuk, kaleidoskopioaren koloreak marraztuko zenituzke?

5. MULTIKOLOR HONDARTZA

Emozioa: alaitasuna, beldurra

Balioa: inklusioa, zaintza, esker ona

Gaitasun emozionala: kontzientzia emozionala,
autobalorazio egokia, onarpena

Adimen mota: adimen zinetesikoa eta pertsonen artekoa

Hondartza hura oso dibertigarria zen. Harea-ale guztiak itsasoaren erritmoan dantzatzen zuten. Olatuek erritmoa markatzen zuten eta aleek eramaten uzten zuten. Gainera, urak berotik freskatzen zituen. Oso pozik zeuden. Olatu bakoitzak kolore guztietako ale berriak ekartzen zituen. Bizkor adiskidetzen ziren denak.

-Zu nor zara?

-Arrosa.

-A, zein ondo dantzatzen duzun.

-Eskerrik asko.

-Eta zu nor zara?

-Gorria.

-A, zein ondo mugitzen zaren.

-Eskerrik asko.

Olatua baztertzen zenean, beste ale bidaiatzera eramaten zituen.

-Agur, bidaiaria ona!

-Agur! -zioen Berdeak.

-Agur! -zioen Moreak.

Magenta despistatuta zebilen dantzari, olatu batek ia eramaten duenean. Baina berak ez zen joan nahi. Oso pozik zegoen hondartza hartan.

-Laguntza! -ohiukatu zuen.

-Berehala Granatek eta Laranja heldu zioten. Hiruren artean olatuaren indarrari eutsi zioten.

-Ze ondo!!! Eskerrik asko ni zaintzeagatik, esan zuen Magentak. Eskerrik asko!!

-Ezertaz, erantzun zuten Granatek eta Laranja- Kolore guztien artean zaintzen gara denok garrantzitsuak garelako. Denok behar dugu hondartza den bezala erakusteko.

-Beldurra pasatu dut. Konturatu naiz, baina zuen laguntzarekin dena ondo joan da.

-Oso ondo!!! -Kolore guztiak batera oihukatu zuten.

-Eta olatuen erritmoan dantzatzen jarraitu zuten, oraingoan kontu handiagoz.

Eta zuk, olatuen erritmoan dantzatu nahi al duzu?

KOLOREAREN
IPUINAK